

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN VAN DE KAMER EN VAN DE
COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN EN VOOR DE
LANDSVERDEDIGING VAN DE SENAAAT

REUNION COMMUNE DE LA COMMISSION DES
RELATIONS EXTERIEURES DE LA CHAMBRE ET
DE LA COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES ET DE LA DEFENSE DU SENAT

dinsdag

10-06-2008

Namiddag

mardi

10-06-2008

Après-midi

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V - N-VA</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams – Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a+VI.Pro</i>	<i>socialistische partij anders + VlaamsProgressieven</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
	<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>		<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Wetgeving met betrekking tot Ontwikkelingssamenwerking – evaluatie en hoorzitting met	1
- de heer Bogdan Vandenberghe, Algemeen secretaris 11.11.11	1
- de heer Jacques Debatty, voorzitter van het CNCD	1

Sprekers: **Bogdan Vandenberghe**, algemeen secretaris 11.11.11, **Jacques Debatty**, voorzitter van het CNCD, **Josy Dubié**, senator, **Wouter De Vriendt**

SOMMAIRE

Cadre législatif de la Coopération au Développement - réflexion et audition de	1
- M. Bogdan Vandenberghe, secrétaire général de 11.11.11	1
- M. Jacques Debatty, président du Centre national de Coopération au Développement (CNCD)	1

Orateurs: **Bogdan Vandenberghe**, secrétaire général de 11.11.11, **Jacques Debatty**, président du CNCD, **Josy Dubié**, sénateur, **Wouter De Vriendt**

GEMEENSCHAPPELIJKE
VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
VAN DE KAMER EN VAN DE
COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
EN VOOR DE
LANDSVERDEDIGING VAN DE
SENAAT

van

DINSDAG 10 JUNI 2008

Namiddag

RÉUNION COMMUNE DE LA
COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES DE LA CHAMBRE
ET DE LA COMMISSION DES
RELATIONS EXTÉRIEURES ET DE
LA DÉFENSE DU SÉNAT

du

MARDI 10 JUIN 2008

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.16 uur en voorgezeten door mevrouw Hilde Vautmans.
La séance est ouverte à 14.16 heures et présidée par Mme Hilde Vautmans.

- 01** Cadre législatif de la Coopération au Développement - réflexion et audition de
- M. Bogdan Vandenberghe, secrétaire général de 11.11.11
- M. Jacques Debatty, président du Centre national de Coopération au Développement (CNCD)
01 Wetgeving met betrekking tot Ontwikkelingssamenwerking – evaluatie en hoorzitting met
- de heer Bogdan Vandenberghe, Algemeen secretaris 11.11.11
- de heer Jacques Debatty, voorzitter van het CNCD

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij onze werkzaamheden aanvangen. Ik hoop dat er nog wat mensen onze vergadering zullen vervoegen. Dikwijls vinden heel veel vergaderingen tegelijkertijd plaats. Wees gerust, er komt een goed verslag van uw uiteenzetting. Ook als is de kwantiteit er niet, de kwaliteit is aanwezig. Dat is toch uiteindelijk toch wat telt. Ik wil graag de heer Bogdan Vandenberghe en de heer Jacques Debatty verwelkomen.

Ik zie dat u iets hebt voorbereid over de evaluatie van de wet van 1999, waarover deze hoorzittingen gaan. Vanmorgen hebben wij een heel interessant debat gehad met de Europese commissaris Louis Michel in dat verband. U hebt het woord.

01.01 **Bogdan Vandenberghe**: Mevrouw de voorzitter, beste commissieleden, ik dank u om 11.11.11 uit te nodigen. Wij vinden de wet internationale samenwerking een heel belangrijk onderwerp. Het verheugt ons dat wij onze mening kunnen geven over de evaluatie van die wet. Wij hebben de vrijheid genomen om iets meer te doen dan alleen maar een evaluatie te maken van de huidige wet. Wij hebben ook een beetje geprobeerd om vooruit te kijken.

Als er een nieuwe wet zou komen, welke zaken vinden wij dan belangrijk in zo'n nieuwe wet? Wij hopen, als er zo'n nieuwe wet komt, dat er opnieuw een soort van inspraakmogelijkheid is voor de betrokken actoren. Wij denken namelijk dat de huidige wet inderdaad een weerslag heeft op veel verschillende actoren die actief zijn in de

01.01 **Bogdan Vandenberghe**: Nous nous réjouissons de pouvoir donner notre opinion - au nom de 11.11.11 - à propos de la loi sur la coopération internationale (LCI). Dans cet exposé, je vais tenter d'expliquer ce qui est important pour nous dans le cadre de la confection d'une nouvelle loi. Nous espérons évidemment que les différents acteurs seront entendus dans toute la mesure du possible. Je ne compte pas me limiter aux

ontwikkelingssamenwerking. Ik zal het uiteraard ook heel even hebben over de ngo's in de wet internationale samenwerking, maar ik heb wel geprobeerd om iets breder te gaan dan alleen onze eigen werking. Ik zou willen beginnen met een korte evaluatie van de huidige wet. Ik weet dat er in deze commissie al heel veel werk is gebeurd en dat er al heel veel elementen zijn aangebracht. Ik heb daarna nog vier andere punten die ik wil behandelen in verband met die wet. Zeker in punt vier en vijf zal ik meer vooruit kijken.

Ik begin met de evaluatie van de huidige wet. De huidige wet heeft alleszins het voordeel dat hij een zeer duidelijk kader heeft, met een heel duidelijke doelstelling, die nog altijd actueel is, namelijk het streven naar duurzame ontwikkeling door middel van armoedebestrijding. Dat blijft relevant in de huidige context. In de wet is ook een aantal heel duidelijke principes, criteria en kanalen opgenomen, die ook vandaag nog altijd belangrijk zijn.

Al het werk dat moet gebeuren rond ontwikkelingssamenwerking, ook met de nieuwe uitdagingen die er liggen, kan worden gedaan met de huidige wet. In principe is er daarvoor volgens ons dus geen wetswijziging nodig. We stellen wel vast dat een aantal principes in de wet nog niet zijn uitgevoerd. In het nieuwe denken over ontwikkelingssamenwerking zijn er ook een aantal principes die niet of nauwelijks in de wet voorkomen. Als er een aanpassing komt, dan denk ik dat het belangrijk is dat er op een of andere manier rekening mee wordt gehouden.

Ik vat samen. Er is volgens ons geen nieuwe wet nodig omdat hij niet meer zou werken. Er zijn wel een aantal zaken niet uitgevoerd. Bij een eventuele herziening kan er wel een en ander worden aangepast, wat betreft de principes.

Een tweede punt dat ik kort wil benadrukken, is de continuïteit. Ik heb het al gezegd, voor ons is de wet internationale samenwerking een kaderwet, een wet die voor verschillende actoren als leidraad in de werking moet dienen. Wij vinden het dus toch belangrijk, als er een nieuwe wet zou komen, dat die de verschillende politieke conjuncturen overleeft. De huidige wet dateert van 1999. Hij heeft alleszins al een paar conjuncturen overleefd. Als er een nieuwe wet zou komen, dan is het belangrijk dat hij verder gaat dan alleen...

(...): (...)

01.02 Bogdan Vandenberghe: Wij willen het belang vanuit de noord-zuidbeweging heel erg benadrukken. Vandaar hopen wij ook dat die wet een ruime parlementaire meerderheid zal hebben, zodat ook een volgende minister zich erdoor gebonden voelt en dat hij wordt gedragen door vele actoren, die zich dan ernaar gedragen.

De wet is voor ons belangrijk als kader. Hij kan dus verwijzen naar principes, maar wij vinden niet dat hij per se moet verwijzen naar tijdgebonden verklaringen. Ik denk daarbij aan de Verklaring van Parijs en de Europese Code. Er kunnen misschien wel een aantal principes die in die verklaringen zitten, worden opgenomen, maar als wij denken aan een kaderwet over een langere periode, dan denk ik dat eerder de principes naar voren moeten worden geschoven, dan de misschien iets meer tijdsgebonden verklaringen.

souhaits de 11.11.11 mais élargir ma réflexion au-delà de notre propre fonctionnement.

La loi actuelle offre un cadre clair. L'objectif principal est toujours d'actualité, à savoir atteindre un développement durable par la lutte contre la pauvreté. Les principes et critères contenus dans la loi sont clairs et ont toujours leur importance. Aucune modification n'est donc nécessaire sur ce plan. Un certain nombre de principes contenus dans la loi ne sont cependant pas ou pas assez mis en oeuvre dans la pratique et un certain nombre d'autres principes sont tout simplement absents de la législation actuelle.

01.02 Bogdan Vandenberghe: Nous accordons une grande importance à la continuité de la législation. Pour nous, la LCI fait fonction de loi-cadre et constitue donc un fil conducteur pour les différents acteurs. Si une nouvelle loi est élaborée, elle devrait pouvoir survivre à différentes conjonctures politiques. Aussi la nouvelle loi devrait-elle reposer sur une large majorité parlementaire et bénéficier du soutien des différents acteurs. Il serait opportun que ce nouveau texte

Ik wil het nu even hebben over de principes die in de wet staan, maar niet of niet helemaal – er is uiteraard wel aan gewerkt – zijn uitgevoerd. Wij zien er drie.

Ten eerste, zowel de sectorale als de geografische concentratie van ontwikkelingssamenwerking.

Ten tweede, de synergie tussen de verschillende niveaus, de Gemeenschappen, de Gewesten en het federale.

Ten derde, de harmonisering. Die staat in de wet en wordt daarin even aangeraakt, maar er is nog werk aan.

We denken dat die drie principes het best behouden blijven in een nieuwe wet. Het zijn, volgens ons, goede principes.

Inzake de concentratie in het algemeen, zowel de geografische als de sectorale, moet de Belgische ontwikkelingssamenwerking een belangrijke keuze maken.

België is een kleine donor. In het meest extreme geval, wat niet meteen onze voorkeur is, zou men kunnen kiezen om zich volledig af te stemmen op de ontvangende landen en te harmoniseren met alle verschillende donoren, zodat de administratie in Brussel beperkt blijft tot een kwalitatieve toets. Dan zien we of die hulp effectief is of niet.

Anderzijds kan België er voor kiezen om een kleine donor te blijven. In dat geval denken we dat die concentratie belangrijk is. Dan moet er echt goed worden gekozen waar de middelen worden ingezet, in welke landen en op welke sectoren. Ik denk wel dat dit politiek het meest haalbare is om toch een verschil te blijven maken met de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Op papier heeft België alleszins een goede concentratie: in de wet is momenteel sprake van 18 landen. We zien in de praktijk wel, volgens de laatste cijfers van 2006, dat er nog altijd 36 landen directe bilaterale hulp ontvingen. Ik denk dat het belangrijk is dat er verder wordt gewerkt aan die concentratie, dat er wordt gezocht naar goede exitstrategieën voor de landen waar er nu te veel zijn om op een goede manier het land te verlaten en dat we effectief moeten overgaan tot een beperkt aantal landen. De uitvoering van die wet moet dus nog gebeuren.

Wij denken dat goede geografische concentratie zal bijdragen tot een betere voorspelbaarheid van de hulp en dat is heel belangrijk voor de continuïteit. Ik denk dat de Belgische ontwikkelingssamenwerking daar op dit moment niet zo goed op scoort. Een verder concentratie, meer zekerheid bij de ontvangen landen (dat de middelen op tijd aankomen) is belangrijk.

Waar we nog vragen bij hebben, is welke landen we nu zullen weerhouden voor die geografische concentratie. Dit moet het voorwerp uitmaken van een stevig politiek debat. De minister is bereid dit ook te voeren. Op dit moment is het belangrijk om de juiste criteria te hebben om die landenkeuze te bepalen. Als we momenteel kijken naar de criteria in de wet, denken we dat die heel veel landen toelaten. Het zijn er alleszins meer dan de huidige 18 landen, misschien wel 30 of 40. Het is belangrijk om die criteria goed te

fasse référence à un certain nombre de principes intemporels plutôt qu'à des déclarations internationales ponctuelles.

Une série de principes importants figurent déjà dans la loi actuelle mais n'ont pas encore été exécutés. Je citerai avant tout le principe de la concentration, un principe très certainement à conserver. Nous devrions pouvoir adapter notre stratégie à celle des grands pays donateurs, mais cela ne nous semble pas être une bonne option. Si nous voulons faire une différence par rapport à la coopération belge au développement, une bonne concentration géographique s'avère indispensable. Notre statut de petit pays donateur nous obligera donc à opérer des choix.

En théorie cette concentration est une bonne chose: la loi parle de dix-huit pays. Dans la pratique, 36 pays bénéficient cependant toujours d'une aide bilatérale directe. A notre avis, il est donc important d'affiner les critères de concentration géographique et d'élaborer des stratégies de sortie adaptées en ce qui concerne les pays que nous ne voulons plus aider. Une bonne concentration géographique contribuera à une meilleure prévisibilité de l'aide et permettra une plus grande continuité. On ne peut pas dire que sur ce plan, on se débrouille vraiment bien. La concentration permettra aussi d'offrir une plus grande sécurité aux pays bénéficiaires.

Déterminer les pays sur lesquels nous nous concentrerons demandera un débat politique. Le ministre y est prêt. Selon les critères contenus dans la loi actuelle, de très nombreux pays entrent en ligne de compte. Ces critères pourraient donc être affinés.

La loi actuelle stipule qu'une note de stratégie doit être élaborée

krijgen om daar ook een goede politieke gedragenheid voor te krijgen en om dan die concentratie effectief uit te voeren.

In de wet staat ook dat er strategienota's worden gemaakt per land. Dat werd ook niet altijd uitgevoerd. Via de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling zouden die strategienota's ook worden besproken met de civiele maatschappij. We denken dat ook hier het een en ander beter kan. Het is echter vooral belangrijk dat het principe van die strategienota's behouden blijft. In elk land waar de Belgische ontwikkelingssamenwerking actief is, moet ze een duidelijk kader hebben voor de attachés, maar ook een kader waar alle andere actoren naar kunnen kijken en liefst aan kunnen meewerken. Het moet ook zijn afgestemd op de noden van het land in kwestie. De strategienota is dus niet voldoende uitgevoerd maar we vinden het wel belangrijk dat dit verder gebeurt.

Sectorale concentratie. In de huidige wet is er sprake van vijf sectoren of van in hoofdzaak vijf sectoren. Zo is het veranderd in 2001. We zien dat er momenteel vanuit de administratie van Ontwikkelingssamenwerking al richtlijnen worden gegeven aan de attachés om zich in de nieuwe indicatieve samenwerkingsprogramma's, de nieuwe ISP's, te focussen op twee sectoren. Op zich is dat uiteraard een stevige concentratie. Wij hebben daar echter nog heel wat vragen bij. Op basis van welke criteria gaan we deze sectoren kiezen? Momenteel wordt er gezegd een uit de sociale sector en een uit de economische sector. Dat is nog altijd een heel breed gamma waaruit de attachés dan kunnen kiezen. In het extreme geval betekent dit nog altijd dat er 36 sectoren worden gekozen.

Onze vraag is dan hoe dat opgevolgd gaat worden, in Brussel of op het terrein? Wij hebben geen antwoorden maar ik wil de vragen hier toch voorleggen. Ik denk dat het belangrijk is om te kijken of we een plafond moeten zetten op dat aantal sectoren, als al de attachés zelf gaan beginnen kiezen in het zuiden. Is het niet belangrijk dat er een beperking op komt zodat men uiteindelijk maar 4, 5 of 6 sectoren weerhoudt om het ook technisch opvolgbaar te maken, zowel door de attachés als in Brussel? Gaan we de sectoren kiezen – ook een moeilijke vraag vind ik zelf – op basis van wat de landen zelf naar voren schuiven? Dat zou eigenlijk het meest te prefereren zijn maar dan kan men ook weer uitkomen bij zoveel verschillende sectoren. Gaan we soms zeggen dat we ons vanuit België gaan specialiseren in een aantal sectoren waar we dan ook internationaal specialist in zijn? We kunnen dan ook vragen dat de attachés binnen die sectoren keuzes maken met de landen.

Dat zijn enkele vragen die we hier rond hebben. Ik denk dat het moeilijke vragen zijn, anders had ik ook direct de oplossing gegeven. Het zijn echter belangrijke vragen om op te lossen voor we effectief overgaan tot een concentratie.

Het volgende is de thematische concentratie. Ik zal daar een beetje sneller overheen gaan. We denken dat het belangrijk is om transversale thema's te hebben. In de huidige wet zijn gender en milieu ingeschreven. Ik denk dat dit belangrijke thema's zijn die ook kunnen worden afgetoetst in de programma's. Het is belangrijk dat er dan een heel gemakkelijk systeem is om die mainstreaming te doen. Momenteel staat er ook sociale economie in. We zeggen dat sociale economie belangrijk is maar dat het eerder een sector is dan een

pour chaque pays, ce qui n'est pas toujours le cas. Les notes de stratégie doivent être discutées au Conseil fédéral du développement durable. Nous pensons que certaines choses peuvent être considérablement améliorées. Nous voulons en tout cas conserver le principe, ceci pour offrir un cadre clair aux attachés et aux autres acteurs. Enfin, les notes, elles aussi, doivent être adaptées aux besoins des pays concernés.

Et il y a aussi le principe de la concentration sectorielle. En 2001 a été adoptée une loi prévoyant qu'il est indispensable de se concentrer principalement sur cinq secteurs. Aujourd'hui, nous constatons que l'administration demande à ses attachés de se focaliser sur deux secteurs. Si tous les attachés peuvent choisir librement ces secteurs, il restera toujours une variété de secteurs non pris en charge. Nous nous demandons sur la base de quels critères il convient de sélectionner les secteurs et comment nous pourrions assurer un suivi en la matière. Ne conviendrait-il pas de limiter le nombre de secteurs parmi lesquels les attachés peuvent opérer une sélection ? Devons-nous sélectionner ces secteurs sur la base de ce que les pays en voie de développement demandent eux-mêmes ? Ou notre pays doit-il se spécialiser dans certains secteurs ?

Enfin, il faut aborder la concentration thématique. Il importe à nos yeux qu'il y ait des thèmes transversaux. Dans la loi actuelle, c'est déjà le cas avec les thèmes genre et environnement. L'économie sociale est évoquée également mais il s'agit plutôt d'un secteur. Nous croyons qu'un nombre limité de thèmes est préférable.

Le second principe qui n'a pas été exécuté est la synergie entre les niveaux de pouvoir. Il n'y a

transversaal thema. Alleszins willen we daar pleiten voor een beperkt aantal thema's.

De synergie tussen de beleidsniveaus. Ik ga daar niet teveel over vertellen, zoals u ook aan mijn slides ziet. Dit zit momenteel in artikel 3 van de wet inzake internationale samenwerking. We zien echter dat dit totaal niet wordt uitgevoerd. We zien dat er eigenlijk geen overleg is tussen het federaal niveau, het Vlaams niveau, het Waals niveau en het Brussels niveau. Er wordt dus zeer weinig overlegd. Dat is hier ook al gezegd door de vertegenwoordigers van die niveaus. Wij denken dat het belangrijk is dat het principe alsnog wordt behouden.

Wat ons betreft, kan het federale niveau er de leiding in nemen, dat het principe van die synergie behouden blijft in de wet, maar dat er dan ook een soort van mechanisme is, waardoor er een beetje meer druk op zit om dat overleg te organiseren. Nu zien we toch in het buitenland soms zaken waarvan we denken dat zij gemakkelijk kunnen worden vermeden mits overleg. In ons jaarrapport verwijzen we naar Mozambique waar twee werkingen vrijwel naast mekaar werken vanuit Vlaanderen en België en dat is niet zo goed.

Harmonisering, een belangrijk principe, volgens ons, dat in de wet staat. Het staat er wel in, in artikel 9 en paragraaf 4, maar dus niet zo prominent. Het staat vooral bij de multilaterale samenwerking en wij denken dat het een belangrijke plaats moet krijgen. Het is belangrijk. We zien ook dat België momenteel inspanningen doet om zijn werk en zijn taken beter te verdelen met de andere donoren. Dat is belangrijk. Wij menen dat dit principe een beetje meer kan worden geëxpliciteerd in een herziening van de wet inzake internationale samenwerking.

Tot daar, de principes die erin staan en die niet zijn uitgevoerd, waarvan wij zeggen dat wij ze alleszins willen behouden en liefst ook uitgevoerd willen zien.

Vervolgens zijn er een aantal principes die niet in de wet staan en die volgens ons wel belangrijk zijn om mee te nemen bij een eventuele herziening. Veruit het belangrijkste volgens ons – en ik denk dat wij dat in veel van onze campagnes en in veel van ons werk altijd meenemen – is het principe van de beleidscoherentie. Hulp is meer dan alleen zeer efficiënt middelen ter plekke brengen of zeer efficiënt ontwikkelingsprocessen op gang brengen. Hulp vindt plaats binnen een breder kader en wij denken dat het heel belangrijk is dat dat breder kader, dat alle beleidsbeslissingen die de Belgische regering neemt, ook worden afgetoetst op hun coherentie naar het Zuiden. Zijn het geen beslissingen die een slechte invloed hebben op het Zuiden? Iets daarrond moet zeker worden opgenomen in de wet inzake internationale samenwerking.

Dan zitten wij opnieuw met een vraag. Ik denk dat professor Patrick Develtere op deze hoorzittingen heeft gezegd dat slechts een derde van de ODA-uitgaven gaat naar de vijf sectoren zoals deze in de wet internationale samenwerking zijn opgenomen. Dat is weinig, dus ik denk dat daaraan zeker iets moet gebeuren. De vraag stelt zich in alle geval wat de breedte of de reikwijdte van deze wet zal zijn. Gaat deze zich enkel toespitsen op de 58% die wordt uitgegeven door DGOS en alles wat rond DGOS hangt? Of zal zij zich ook toespitsen op de 42% andere middelen die effectief ODA-uitgaven zijn die wij mogen

absolument aucune concertation entre les niveaux fédéral, flamand, wallon et bruxellois. Or à notre estime, il s'agit là d'un principe important qui doit assurément être maintenu dans la loi. Le niveau fédéral pourrait jouer le rôle de locomotive. À cette fin, il faudrait créer un mécanisme qui permette de mieux organiser la concertation.

L'harmonisation est un principe important, qui figure certes dans la loi, mais sans y être éminemment consacré. On y fait principalement référence en ce qui concerne la coopération multilatérale. Nous constatons que la Belgique s'efforce de mieux répartir ses activités et ses missions avec les autres donateurs. Ce principe devrait à nos yeux être davantage explicité.

Par ailleurs, un certain nombre de principes importants ne figurent pas encore dans la loi. Le plus important est le principe de la cohérence politique. Toutes les décisions politiques doivent être évaluées en fonction de leur incidence sur les pays du Sud.

Un tiers seulement des dépenses de l'*Official Development Assistance* (ODA) est consacré aux cinq secteurs intégrés dans la LCI, ce qui est trop peu.

La loi ne sera-t-elle applicable qu'aux dépenses de la DGCD ou le sera-t-elle également aux 42 % des dépenses de l'APD ? Je plaide pour la deuxième solution. Il serait aussi bon sur le plan de la cohérence que tous les moyens de l'APD soient également réglés par la loi relative à la coopération internationale belge. Une plus grande cohérence de la politique ne peut toutefois pas mener à un renforcement de l'instrumentalisation de la coopération au développement dont le fonctionnement ne peut en aucun cas dépendre d'un autre niveau politique. La coopération au

meerekenen? Vanuit ons standpunt zouden we prefereren dat het alleszins zijn toepassing heeft op alle ODA-uitgaven. Ik denk bijvoorbeeld aan het schuldenbeleid dat wordt gevoerd op het ministerie van Financiën. Ik denk dat het belangrijk is, naar coherentie toe, dat de middelen die naar ODA gaan ook onder de wet inzake internationale samenwerking vallen. Dat is alleszins ons pleidooi. Ik beseef dat dat niet eenvoudig zal zijn, maar ik denk dat het te doen is.

Ik herhaal dus dat er nood is aan een beleid waarbij alle ODA op de ontwikkelingsdoelen worden afgestemd. Meer coherentie, dat moet ik toch benadrukken, betekent voor ons zeker niet een instrumentalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Professor Renard heeft ernaar verwezen in zijn uiteenzetting hier. Het spreekt voor zich dat wij het absoluut niet goed zouden vinden dat ontwikkelingssamenwerking wordt gebruikt in functie van een ander beleidsniveau. Het is meer het samenwerken en ervoor zorgen dat ontwikkelingssamenwerking capaciteiten krijgt om andere departementen hun beslissingen te toetsen op impact in het Zuiden.

Eigenaarschap en afstemming zijn twee principes die ook in de Verklaring van Parijs staan. Daarmee zijn wij het zeker en vast eens. Wij vinden dat belangrijke principes. Wij maken er wel graag de volgende kanttekening bij. Eigenaarschap is iets dat de ngo's en de indirecte actoren al heel lang heel hoog in het vaandel dragen, de eigen partners die het stuur in handen krijgen. Dit staat ook in de Verklaring van Parijs, maar men ziet het daar wel redelijk eng. Men ziet het eigenaarschap daar vooral als een staatseigenaarschap. Uiteraard is het belangrijk dat de Staat het gevoel heeft zijn eigen strategie te beheeren, maar voor ons moet het democratischer en moet ook het Parlement en de civiele maatschappij volop eigenaar zijn van de armoedebestrijdingsplannen in het Zuiden.

Afstemming op de nationale strategieën is zeer belangrijk. In de praktijk blijken dat meestal de PRSP's of de Poverty Reduction Strategy Papers te zijn. Wij denken dat dit een werkbaar scenario is. Wij denken dat het mogelijk is met de PRSP's. Die hebben in sommige landen zeer goed gewerkt. Daar is daadwerkelijk een consultatie geweest met de civiele maatschappij en alle andere actoren die belangen hebben in het ontwikkelingsproces. In andere landen zien wij daarmee echter toch nog debacles. Dat is toch nog door een heel beperkt clubje geschreven. Wij vragen dan ook, als ervoor wordt gekozen om daarop af te stemmen, om het hele PRSP-systeem zeer kritisch te blijven benaderen.

De afstemming van de indirecte actoren. Ik denk dat het belangrijk is dat er synergie is tussen de directe en de indirecte actoren. Dat is er momenteel wel op het terrein, maar ik denk dat het niet wenselijk is om de indirecte actoren of alvast de ngo's te laten afstemmen op het beleid van het ontvangende land. Ik geef een voorbeeld. Stel dat dit op dit moment zou plaatsvinden en onze minister van Buitenlandse Zaken doet uitspraken over Congo, waardoor Congo afstand neemt van België. Welnu, paradoxaal genoeg zeggen onze partners in het Zuiden al lang dat er een beter bestuur moet komen en dat er een probleem is met de democratie in het Zuiden. Als wij op het beleid in Congo zouden zijn afgestemd, zouden wij misschien wel bakzeil halen. Ik denk dat dit niet verstandig is. De civiele maatschappij heeft een eigen rol te spelen en men mag die niet zomaar afstemmen op het beleid van landen in het Zuiden.

développement doit rester de la coopération au développement et elle doit avoir la possibilité d'examiner les décisions des autres départements sur la base de leur impact sur le Sud.

La propriété et l'harmonisation sont deux principes ancrés dans la déclaration de Paris qui manquent, je trouve, dans cette loi. Toutes les ONG et tous les acteurs indirects sont très attachés au principe de propriété. La loi devrait donc contenir une définition plus large et plus démocratique que celle contenue dans la déclaration de Paris, dans laquelle la propriété est définie surtout comme la propriété d'État. Nous trouvons que le Parlement et la société civile sont copropriétaires des projets de lutte contre la pauvreté dans le Sud.

L'harmonisation par rapport aux stratégies nationales est importante. La réalisation de cette harmonisation par le biais des DSRP (*Documents de stratégies de réduction de la pauvreté*) constitue un système acceptable. Dans certains pays, les DSRP ont donné de bons résultats tandis que dans d'autres ça a été la débâcle. La société civile n'y est pas consultée et les projets sont rédigés par un petit cercle restreint. Il est donc important de garder une approche critique des DSRP.

S'il est important d'établir une synergie entre les acteurs directs et indirects, il ne serait toutefois pas avisé d'adapter le fonctionnement des acteurs indirects ou des ONG à la politique du pays bénéficiaire. Si nous devions, au Congo par exemple, adapter notre fonctionnement à la politique du pays, nous éprouverions peut-être à présent des difficultés – cela fait longtemps d'ailleurs que nos partenaires sur place insistent sur une meilleure gestion. L'adaptation à la société civile doit pouvoir jouer

De kwantiteit gaat uiteraard over de 0,7% en het belang om voldoende middelen op tafel te leggen om alle goede voornemens die in de wet staan ook daadwerkelijk uit te voeren. Ik denk dat het belangrijk is dat het engagement wordt geformuleerd vanuit de behoefte. Welke behoeften zijn er om ontwikkeling mogelijk te maken? Daarvan kan men dan een streefdoel maken.

Sterke instellingen zijn ook belangrijk. De instellingen staan momenteel opgesomd in de wet inzake de internationale samenwerking. Ik denk dat het belangrijk is dat ze daarin worden opgesomd. De uitvoeringsmodaliteiten, hoe die instellingen werken, moet ons inziens niet in de kaderwet staan. Die zaken moeten apart worden geregeld. Het is echter wel relevant dat ze allemaal worden opgesomd en zich betrokken voelen bij de wet inzake de internationale samenwerking met het oog op de continuïteit in de ontwikkelingssamenwerking.

Twee andere, belangrijke principes staan nu niet in de wet. In de eerste plaats het begrip wederzijdse verantwoording, dat ook voorkomt in de Verklaring van Parijs. Het is belangrijk dat er aan beide kanten verantwoording wordt afgelegd over de plannen die we maken. In die zin is er in de wet wel bepaald dat de bijzondere evaluator een evaluatie maakt van het ontwikkelingsbeleid. Dat is een belangrijk principe dat moet behouden blijven, maar daarnaast moet er misschien ook worden gezocht naar creatieve ideeën om het in het kader van de wederzijdse verantwoording ook mogelijk te maken dat de civiele maatschappij daarover op een of andere manier iets kan zeggen. In principe kan het in de huidige wet via de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. Op Vlaams niveau heeft men de strategische adviesraden. Misschien moet er op die manier worden gezocht naar een formule waarbij de civiele maatschappij ook iets kan zeggen over wat er met de ontwikkelingssamenwerking gebeurt.

Dan kom ik op een heel belangrijk punt, dat momenteel niet is voorzien. Hoe kunnen de ontvangende landen bij wijze van spreken ook eens zeggen wat de invloed van de hulp is die wij hen geven? Kan dat met een jaarlijkse hoorzitting in het Parlement? Moet de bijzondere evaluator daarin een rol spelen? Moeten de afgevaardigden van de ontvangende landen hier ook eens kunnen getuigen over de impact van de hulp? Welke problemen komen zij tegen?

Ik denk dat het belangrijk is dat er eens creatief kan worden nagedacht hoe die wederzijdse verantwoording kan worden ingevuld.

Wat de ongebonden hulp betreft, België scoort goed op dat vlak. We willen dat dat zo blijft. Daarom zouden we het goed vinden, mocht dat principe ook worden opgenomen in de wet betreffende de internationale samenwerking.

Ik zal nog kort iets zeggen over de plaats van de ngo's. Ik heb beloofd dat ik het daarover niet zolang zou hebben. De ngo's zijn een erkend kanaal in de wet over de internationale samenwerking. Dat is belangrijk. Het is ook belangrijk dat in een nieuwe wet over de internationale samenwerking de specificiteit en de autonomie van de civiele maatschappij en de ngo's wordt erkend en benoemd. De ngo's hebben een andere rol dan de overheden, die een rol hebben te

un rôle propre.

Dégager suffisamment de moyens pour mettre en pratique toutes les bonnes intentions de la loi est important. À cet égard, les engagements doivent être pris en fonction des besoins. Il est également crucial de disposer d'institutions fortes. Il est positif que la loi en fasse le relevé. Les modalités d'exécution doivent être fixées séparément et ne conviennent pas à une loi-cadre.

Le concept de responsabilité mutuelle n'apparaît pas dans la loi. Il est positif qu'un évaluateur spécial pour la politique de développement soit prévu dans la loi, mais nous estimons que la société civile doit également avoir voix au chapitre en ce qui concerne la coopération au développement. Cela peut, en principe, se faire par l'intermédiaire du Conseil fédéral du développement durable ou, au niveau flamand, par le biais des conseils consultatifs stratégiques. Il manque également aux pays bénéficiaires la possibilité de nous informer des retombées de l'aide que nous leur apportons. L'on pourrait peut-être envisager de leur en donner l'occasion lors d'auditions annuelles au Parlement. Il faut avoir une réflexion créative sur la manière de concrétiser le concept de responsabilité mutuelle.

La Belgique obtient de bons résultats en matière d'aide déliée et elle doit continuer. Il conviendrait d'ancrer cette réalité dans la loi.

Les ONG sont considérées dans la Loi sur la coopération internationale belge comme un canal de cette coopération. Autre élément important : la spécificité et l'autonomie de la société civile et des ONG sont reconnues légalement. Les ONG ont un autre rôle à jouer que les pouvoirs publics. En outre, leurs modes de

spelen ten opzichte van de andere overheden in het Zuiden. De ngo's werken vanuit een legitimiteit in het Noorden en het Zuiden rond specifiekere onderwerpen, die ook zeer divers zijn. Zij werken enerzijds met de allerarmsten en helpen anderzijds om in het Zuiden capaciteit op te bouwen inzake monitoring van processen of eerlijke handel. Het is een zeer diverse sector. Het is belangrijk dat hun specificiteit en autonomie wordt erkend in de wet. Uiteraard staan de ngo's wel open voor een dialoog over meer samenwerking tussen de andere kanalen. Er zijn nu pogingen om die dialoog op te starten. Wij juichen dat toe, maar we willen wel dat er een duidelijk kader is voor die dialoog en dat er in die dialoog ook respect is voor elkaars rol en specificiteit.

Ten slotte, de ngo's erkennen ook het belang van de eigen doeltreffendheid. Ik denk dat dat belangrijk is. Wij hebben daaromtrent in het verleden al een aantal stappen gezet. Langs Vlaamstalige kant hebben we met 11.11.11 een heel vernieuwingsproces doorgemaakt, waardoor een aantal ngo's beter zijn gaan samenwerken. Zo werd een magazine opgericht vanuit twee andere magazines. Er werd aan websites gewerkt. Een aantal stappen werd gezet voor samenwerking rond campagnes, en ook een aantal stappen rond samenwerking in het Zuiden. Sinds 2000 zijn er heel wat stappen gezet bij ons.

Er is echter nog werk aan de winkel. Ik wil even opnoemen wat we nog willen doen.

Wij willen ons vooral engageren in het Europees proces dat momenteel wordt gevoerd in de Europese koepel van ngo's, met zestienhonderd organisaties. Er zal worden nagegaan hoe wij onze eigen doeltreffendheid beter kunnen definiëren en kunnen versterken. 11.11.11 zal in het voorjaar van 2009, op 14 maart 2009 – u zult daartoe allen worden uitgenodigd –, ook een staten-generaal organiseren. We zijn nu al de eerste voorbereidingen aan het doen door ook eens met vrijwilligers te praten om naar onze partners in het Zuiden te kijken. Met al de organisaties zullen we nagaan hoe we rond die doeltreffendheid beter kunnen werken, niet alleen rond doeltreffendheid in onze eigen staten-generaal, maar ook in andere zaken.

Tot slot wil ik nog even verwijzen naar de uitkomst van de Europese Ministerraad van Buitenlandse Zaken, die het proces van de autonome dialoog erkent, die momenteel wordt gevoerd op Europees niveau onder ngo's over hun doeltreffendheid. Misschien zou het niet slecht zijn dat er ook van het Belgisch niveau op die manier een signaal komt dat de eigenheid en de specificiteit van de ngo's en hun proces naar het zoeken van doeltreffendheid erkent.

Daarmee zou ik graag willen eindigen, tenzij er al vragen zijn.

De **voorzitter**: Het lijkt mij handiger eerst naar de tweede uiteenzetting te luisteren.

01.03 Jacques Debatty: Madame la présidente, mesdames et messieurs les parlementaires, je vous remercie pour l'occasion donnée aux deux coupes, néerlandophone et francophone, de s'exprimer devant la commission quant à la révision de la législation sur la coopération au développement.

fonctionnement présentent une très grande diversité. Elles sont ouvertes à tout dialogue portant sur une augmentation de la coopération et ne nient pas qu'il serait important d'accroître leur efficacité. Avec 11.11.11, nous avons déjà pris des initiatives qui ont contribué à améliorer la collaboration entre certaines ONG. Nous entendons par ailleurs nous engager dans le processus qui doit aboutir à la constitution d'une organisation faïtière européenne des ONG. En mars 2009, nous organiserons également des états-généraux lors desquels nous tenterons notamment de voir comment nous pourrions améliorer l'efficacité du fonctionnement des ONG.

Le conseil des ministres européens des Affaires étrangères ne méconnaît pas le processus de dialogue autonome que les ONG mènent à l'échelon européen. La Belgique pourrait peut-être adresser également un signal pour dire qu'elle ne méconnaît pas, elle non plus, l'autonomie des ONG et n'est pas indifférente à leur recherche d'efficacité.

01.03 Jacques Debatty: Mijn collega Bogdan Vandenberghe wees er al op dat we dit betoog samen hebben voorbereid. Onze standpunten zijn ten gronde dezelfde.

Comme mon collègue Bogdan Vandenberghe l'a dit, nous avons préparé cette intervention ensemble. Hélas, nous ne sommes pas parvenus à vous fournir un texte rédigé dans les deux langues et dans les délais. Pour l'essentiel, nos positions sont identiques. Je ne reprendrai donc pas l'ensemble des propos qu'il a tenus.

Je voudrais seulement reprendre en synthèse quelques réflexions et y ajouter quelques accents spécifiques. En bref, la loi relative à la coopération internationale est bonne. Elle offre un cadre solide. Un certain nombre d'amendements sont nécessaires pour y intégrer les principes qui n'y figurent pas à l'heure actuelle. Surtout, il faut des engagements clairs quant à son exécution.

Le CNCD-11.11.11 souhaite donc une loi-cadre offrant un cadre stable à notre politique de coopération internationale, qui dépasse les conjonctures politiques, qui soit portée par une large majorité parlementaire et par un large consensus de tous les acteurs; bref, une loi-cadre qui définisse les objectifs et les principes, les canaux de la coopération et les instruments de cette coopération. Les modalités d'exécution sont à reporter dans les arrêtés royaux et ministériels, estimons-nous.

Au niveau des objectifs et des principes, nous souscrivons, bien entendu, comme 11.11.11, à l'objectif du développement durable inscrit dans la loi, à réaliser par le biais de la lutte contre la pauvreté. Cependant, nous souhaitons qu'une loi modernisée ne se contente pas d'inscrire un objectif de lutte contre la pauvreté, sinon dans le cadre de la réalisation d'une plus grande justice internationale.

Vous connaissez le dicton selon lequel "Une main ignore ce que fait l'autre". Nous ne voudrions pas que, d'un côté, l'on investisse dans la coopération au développement et que, de l'autre, l'on reprenne, via toutes sortes d'autres politiques, ce qui a été investi.

Sans vouloir poursuivre des rêves utopiques, nous pensons que cet objectif de justice peut trouver sa réalisation dans la reprise dans la loi d'un certain nombre de principes, évoqués par Bogdan Vandenberghe.

Il s'agit, entre autres, du principe de cohérence entre les différentes politiques relevant des institutions belges, par exemple en matière de commerce, de finances, de gestion de la dette ou en matière d'appropriation de la dette. Nous insistons sur l'appropriation démocratique qui implique les parlements et la société civile des pays en voie de développement. Nous insistons aussi sur le fait que cette appropriation ne peut pas se limiter à l'élaboration, sous la houlette du FMI et de la Banque mondiale, d'un document stratégique de réduction de la pauvreté qui ne peut même pas questionner les préalables macroéconomiques qu'imposent ces institutions.

À cet égard, il serait intéressant de vous renvoyer à l'étude que vient de publier en avril 2008 le Réseau européen sur la dette et le développement (Eurodad) qui s'appelle "Changer la donne: l'aide et la responsabilité dans le cadre de la politique de coopération au développement", une étude réalisée en collaboration avec les partenaires du Sud sur la mise en oeuvre des principes d'appropriation dans une série de pays.

Samengevat komt het hierop neer. De wetgeving betreffende de internationale samenwerking is goed. Amendementen zijn noodzakelijk om een aantal principes in te schrijven die er momenteel ontbreken. Bovenal is er nood aan duidelijke verbintenissen wat de uitvoering ervan betreft.

Het CNCD/11.11.11 is dus vragende partij voor een kaderwet waarin de doelstellingen, de principes, de kanalen en de instrumenten van de ontwikkelingssamenwerking omschreven worden. Volgens ons moeten de nadere regels voor de uitvoering ervan later via koninklijke en ministeriële besluiten worden geregeld.

We onderschrijven uiteraard de doelstelling om via armoedebestrijding duurzame ontwikkeling tot stand te brengen. We willen echter niet dat men de middelen die in het kader van de ontwikkelingssamenwerking worden geïnvesteerd, via andere beleidsmaatregelen weer afneemt.

Om deze gerechtigheid te bereiken, worden zowel de principes van coherentie tussen de verschillende beleidsvlakken waarvoor de Belgische instellingen verantwoordelijk zijn, als de principes van eigenaarschap van de hulp in de wet opgenomen, met de nadruk op het democratisch eigenaarschap dat de parlementen en het maatschappelijke middenveld van de ontwikkelingslanden impliceert.

We delen de bedenkingen van 11.11.11 betreffende de geografische, sectorale en thematische concentraties, met nadruk op de tenuitvoerlegging van thematische concentraties. Volgens ons moet genderbenadering een centrale pijler van de internationale samenwerking worden, zal de

Sur les questions de concentration géographique, sectorielle, thématique, nous partageons les réflexions formulées par 11.11.11, avec une insistance sur la mise en œuvre des concentrations thématiques. Nous pensons qu'un effort supplémentaire devrait être consenti pour faire de l'approche selon le genre un axe central de la coopération internationale. Nous pensons également que l'approche environnementale s'imposera de plus en plus et qu'il ne faut pas multiplier les approches transversales sous peine de rendre difficile l'application des programmes.

Enfin, je souscris aux remarques formulées quant au rôle des ONG et à leur place particulière au Nord comme au Sud. Je voudrais signaler que dans les entités wallonne et francophone, une charte associative est en cours d'élaboration, qu'elle fera l'objet d'un protocole d'accord et qu'elle sera discutée au sein du Conseil Wallonie-Bruxelles de la coopération internationale.

Enfin, je voudrais conclure en insistant sur le rôle des ONG dans le cadre de la complémentarité au service de l'harmonisation et de l'appropriation. Les ONG ne gèrent que des fonds très limités et elles ont aussi comme particularité d'être non gouvernementales. Cela signifie que le rôle des ONG se limite souvent à soutenir des microstratégies de développement et à être en fait des sortes de laboratoires qui peuvent cependant révéler des stratégies efficaces que les gouvernements – qui gèrent des montants beaucoup plus importants – peuvent ensuite généraliser sur des surfaces beaucoup plus étendues. La revendication des 0,7% du PNB des pays donateurs et les faibles montants gérés par les ONG ne sont donc pas, en ce sens, contradictoires.

Par ailleurs, les ONG peuvent être présentes sur des terrains où elles sont les seules à s'aventurer. Les difficultés que l'on a pu connaître et que l'on connaît peut-être encore dans la coopération avec le Congo ont, à certains moments, laissé des ONG seules sur le terrain pendant des années. L'expérience accumulée a été utile au moment où la coopération bilatérale directe a été renouée avec le Congo. Cela montre que l'on peut avoir des approches différentes mais complémentaires et que toutes favorisent l'efficacité des politiques de développement.

En conclusion, les ONG sont tout à fait ouvertes au dialogue et à la coopération avec les acteurs bilatéraux directs mais cela ne suppose pas un alignement béat. Au contraire, la spécificité des acteurs peut servir l'efficacité des politiques de développement, étant entendu que nos interlocuteurs, en tant qu'ONG, sont et doivent rester nos partenaires locaux. Certains sont en phase avec des gouvernements du Sud qui appliquent des stratégies de développement appropriées mais d'autres représentent des opposants démocratiques à des gouvernements hélas parfois répressifs et dictatoriaux. Dans ce sens, c'est la particularité des ONG et des acteurs bilatéraux directs et non pas leur assimilation qui peut servir la complémentarité et les politiques de coopération efficaces.

milieubenadering zich steeds meer opdringen en moet het aantal transversale benaderingen beperkt worden om de toepassing van de programma's niet te bemoeilijken.

Ik stem ten slotte in met de opmerkingen over de rol van de ngo's en hun bijzondere positie in het Noorden en in het Zuiden. De Waalse en Franstalige entiteiten werken aan een handvest met het verenigingsleven.

De ngo's werken met zeer beperkte budgetten en hebben ook als kenmerk dat het private organisaties zijn. Daardoor is hun rol vaak beperkt tot het ondersteunen van microstrategische ontwikkelingsprojecten en zijn ze niet meer dan een soort laboratorium, waarin strategieën kunnen worden getest die vervolgens, als ze efficiënt blijken, door de regeringen algemeen kunnen worden toegepast. De eis om 0,7 procent van het bnp van de donorlanden aan ontwikkelingshulp te besteden enerzijds, en de kleine budgetten van de ngo's anderzijds zijn in dat opzicht dus niet tegenstrijdig.

Daarnaast kunnen de ngo's aanwezig zijn op terreinen waar alleen zij zich nog wagen. Door de problematische samenwerking met Congo waren de ngo's op bepaalde ogenblikken jarenlang de enigen die nog op het terrein actief waren. De aldus opgedane ervaring kwam goed van pas toen de directe bilaterale samenwerking met Congo opnieuw werd aangeknoopt. Daaruit blijkt dat het om verschillende maar complementaire benaderingen gaat, die allemaal een efficiënt ontwikkelingsbeleid bevorderen.

De ngo's staan dus open voor de dialoog met de directe bilaterale actoren. De eigenheid van de diverse actoren kan de efficiëntie van het ontwikkelingsbeleid ten

goede komen, aangezien onze lokale partners onze ngo-gesprekspartners moeten blijven. De ngo's en de directe bilaterale actoren vullen elkaar aan en dat werkt een efficiënt ontwikkelingsbeleid in de hand.

De **voorzitter**: Ik bedank beide sprekers en geef thans het woord aan de commissieleden voor eventuele vragen. Wij zijn met weinig, maar ik zei daarnet al dat niet de kwantiteit maar de kwaliteit telt.

Mijnheer Dubié, ik zie u lachen. Ik stel voor dat u de spits afbijt.

01.04 Josy Dubié, sénateur (Ecolo): Madame la présidente, je vous remercie de me donner la parole.

La qualité devrait effectivement remplacer la quantité mais je regrette qu'il n'y ait pas plus de collègues présents pour un sujet aussi important. Je suis moi-même en retard pour la raison que vous connaissez. Nous avons déjeuné avec une délégation de parlementaires nigériens qui viennent voir comment fonctionne la démocratie dans notre pays.

Il était normal que nous les recevions décemment.

J'ai entendu ce qui vient d'être dit et je voudrais poser des questions par rapport à l'entrevue que nous avons eue ce matin avec M. Louis Michel qui nous a expliqué que le trend actuel, en particulier celui qu'il soutient lui-même, est de passer de plus en plus par ce qu'il appelle l'aide budgétaire. C'est-à-dire qu'actuellement, d'après ce qu'il nous a expliqué, 80% des quelque 46 milliards d'euros de la coopération au développement de l'Union européenne passent en aide budgétaire, ce qui a pour conséquence que ce qui reste y compris notamment pour la coopération avec les ONG devient négligeable.

Je voudrais dès lors savoir ce que vous pensez de cette évolution. Il l'a défend en disant que c'est plus efficace, que cela coûte moins cher, que le return pour les pays est plus grand dans la mesure où l'on ne paye pas d'experts puisque ce sont les responsables locaux qui utilisent cet argent au mieux. En outre, il invoque la possibilité pour la Cour des comptes européenne de vérifier plus facilement la bonne utilisation des sommes avancées dans ce domaine que lorsqu'elle doit systématiquement vérifier l'impact des sommes données à des ONG.

Je voudrais donc connaître votre point de vue sur la question puisque cela vous concerne.

01.04 Josy Dubié, senator (Ecolo): Ik betreur dat er niet meer collega's aanwezig zijn voor zo'n belangrijk onderwerp. Ik was zelf wat te laat, omdat we geluncht hebben met de delegatie van Nigeriaanse parlementsleden die ons een bezoek brengen om te kijken hoe de democratie in ons land functioneert.

Vanochtend heeft de heer Louis Michel ons uitgelegd dat de huidige tendens – een tendens waar hij ook achter staat – erin bestaat begrotingssteun te verstrekken. Concreet betekent dit dat 80 procent van de 46 miljard euro die de Europese Unie uittrekt voor ontwikkelingssamenwerking, momenteel naar begrotingssteun gaat, met als gevolg dat wat er overblijft voor de ngo's verwaarloosbaar is.

Volgens hem is begrotingssteun doeltreffender en goedkoper, en is er een return voor de grotere landen, in die zin dat men geen deskundigen hoeft te betalen, aangezien het geld besteed wordt door de lokale verantwoordelijken. Het Europees Rekenhof zou bovendien makkelijker kunnen nagaan hoe de voorschotten op dat gebied aangewend worden, terwijl het systematisch de impact van de aan de ngo's toegekende bedragen moet controleren.

Ik zou dus graag weten wat u hierover denkt, aangezien deze kwestie u aanbelangt.

01.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Ook ik dank beide

01.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-

sprekers, die een aantal interessante inzichten aan de leden van de commissie hebben gegeven. Daarna kan de commissie, na het beëindigen van de huidige hoorzitting, het effectieve debat aangaan.

Ik heb een aantal opmerkingen en vragen.

Een eerste vraag is een vraag naar de geografische concentratie. Ik lees in uw nota – u lichtte het ook mondeling toe – over de vereiste dat er een plafond voor het aantal partnerlanden moet blijven. Het debat vandaag spitst zich echter toe op een mogelijke reductie van het aantal partnerlanden. Ik heb de indruk dat u de vraag openlaat. Het is misschien belangrijk om te peilen naar uw visie.

Het aantal partnerlanden zou volgens minister Michel inderdaad moeten worden gereduceerd. Hij heeft dat al herhaaldelijk aangegeven. Er zijn zelfs ministers die ervoor pleiten om andere landen, zoals bijvoorbeeld Afghanistan, op de lijst te zetten.

Ten eerste, wat is uw visie op de geografische concentratie en op een mogelijke reductie van het aantal partnerlanden?

Ten tweede, u spreekt over klimaat en leefmilieu als een transversaal thema. Een van de weinige redenen om echt van een actualisering van de basiswet werk te maken, is het toegenomen belang van duurzame ontwikkeling, klimaatdoelstellingen en een rechtvaardig klimaatregime, die toch een belangrijk element in de hele ontwikkelingssamenwerking zijn.

Kan een herziening van de wet een vehikel zijn om een aantal stappen te zetten in de richting van het bereiken van de klimaatdoelstellingen die werden vooropgesteld? Kunnen wij verder gaan dan het vooropstellen van het klimaat als een transversaal thema?

De regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking heeft niet specifiek met de herziening van de wet te maken. Niettemin is het belangrijk voor de context waarin een en ander gebeurt. Verschillende mensen zijn immers van oordeel dat de eerste stappen inzake regionalisering, die ten tijde van het Lambermontakkoord werden gezet, tot versnippering leiden. Vandaag stellen wij vast dat er te weinig overleg is.

Kan voornoemd probleem worden opgelost of is uw visie veeleer dat de regionalisering moet worden teruggedraaid?

Er zijn debatten over een staatshervorming aan de gang, of ze zouden aan de gang moeten zijn. Het is tegenwoordig vloeken in de kerk, maar misschien is het goed om eens na te denken over de omgekeerde beweging, met name over het herfederaliseren van een aantal bevoegdheden.

Ik kom tot een volgende vraag. Er is nogal veel te doen over goed bestuur. Goed bestuur wordt ook als voorwaarde vooropgesteld om aan ontwikkelingssamenwerking te doen. Ik denk aan de argumenten die werden gegeven in de context van de Congodiscussie. Wat is uw visie daarop?

Tot slot, het werd ook al aangehaald door mijn collega Josy Dubié, heb ik nog een vraag over de budgetsteun. Het klopt, Louis Michel heeft inderdaad duidelijk aangegeven dat de Europese Commissie die

Groen!): Je remercie les deux orateurs.

Dans la note, il est question de plafonner le nombre de pays partenaires, alors que le débat s'articule actuellement autour d'une éventuelle réduction de ce nombre. M. Michel opte en tout cas pour une réduction. D'autres ministres préconisent par exemple d'inscrire l'Afghanistan sur la liste. Quelle est la position des orateurs en ce qui concerne la concentration géographique et l'éventuelle réduction du nombre de pays partenaires?

Les orateurs ont évoqué le climat et l'environnement comme thème transversal. Une révision de la loi pourrait-elle constituer un instrument pour progresser dans la direction de la réalisation des objectifs climatiques fixés? Pourrions-nous aller au-delà du climat comme thème transversal?

La régionalisation de la coopération au développement ne concerne pas spécifiquement la révision de la loi. Elle est néanmoins importante pour le contexte. Plusieurs personnes estiment que les premiers pas vers la régionalisation entraînent le morcellement. Il y a actuellement un manque de concertation. Le problème pourra-t-il être résolu et faut-il revenir en arrière en ce qui concerne la régionalisation? Il serait peut-être utile de se pencher sur la refédéralisation de certaines compétences.

La coopération au développement est subordonnée au respect des principes d'une bonne administration. Cette argumentation a été développée lors de la crise du Congo. Quelle est le point de vue des deux orateurs en la matière?

M. Louis Michel a indiqué que la Commission européenne entendait miser davantage sur les aides budgétaires. Cette évolution,

lijn wil voortzetten en meer wil inzetten op budgetsteun. Ik meen dat dat appelleert aan het principe van ownership. In die zin denk ik dat het aantal opportuniteiten kan bieden, maar niettemin zijn er misschien toch een aantal problemen inzake controle en transparantie. Louis Michel zei vanmorgen ook dat de Europese Commissie voorziet in een zesmaandelijks monitoringsysteem. Volgens hem waren er geen problemen met de transparantie van de budgetsteun. Wat is uw visie daarop? Wat zijn de mogelijke risico's? Wat kunnen wij doen om die risico's te vermijden?

fondée sur le principe de l'appropriation, offre certaines possibilités tout en posant peut-être quelques problèmes au niveau du contrôle et de la transparence. La Commission européenne prévoit un système de monitoring semestriel. Selon M. Michel, l'aide budgétaire n'a posé aucun problème de transparence. Quels sont les risques encourus et comment éviter ces dangers?

01.06 Josy Dubié, sénateur (Ecolo): Dans la foulée des propos qui viennent d'être tenus sur le problème de la concentration, j'aimerais connaître votre avis. Notre coopération au développement bénéficie à dix-huit pays. Je m'interroge sur la présence de certains pays dans cette liste et sur l'absence de plusieurs autres.

Quand je vois que les coffres algériens regorgent de pétrodollars dont les dirigeants ne savent que faire, sinon acheter des armes pour combattre l'insurrection islamiste, mais aussi pour perturber la paix du Maghreb, je m'interroge. Il en va de même pour l'Afrique du Sud, l'un des tigres du continent africain aujourd'hui, alors que d'autres pays, beaucoup plus pauvres, tels qu'Haïti, mériteraient peut-être notre attention. J'aimerais connaître votre opinion sur le choix des pays bénéficiaires. Quelles seraient vos suggestions?

Enfin, j'aurais aimé vous interroger sur un second point, mais je reposerai la question plus tard, car cela m'échappe pour l'instant.

01.06 Josy Dubié, senator (Ecolo): Onze ontwikkelings-samenwerking verleent hulp aan achttien landen. Ik trek toch de wenkbrauwen op als ik zie welke landen op die lijst staan en welke niet. Zo gebruikt Algerije zijn petrodollars om de opstand van de moslimfundamentalisten de kop in te drukken en dreigt het hierdoor de vrede in de Maghreblanden te ondergraven. Ik heb ook ernstige twijfels over Zuid-Afrika, terwijl andere landen die veel armer zijn, zoals Haïti, onze aandacht zouden verdienen. Wat is uw mening over de keuze van de begunstigde landen.

De **voorzitter**: Tot slot wil ik nog een vraag stellen. Ik zal misschien het antwoord niet horen, want ik moet om 15 uur dringend op de Russische ambassade zijn. De collega's hebben al vragen in de juiste richting gesteld, maar er is nog een punt dat ik graag met jullie wil aanhalen. Jullie zijn niet gehouden tot geografische en sectorale concentratie. Eigenlijk hoeven ngo's dat niet te volgen. In de voorbije weken waarin we hier hoorzittingen hebben gehouden, hebben we deze vraag gesteld: hoever kunnen we gaan. Als we voor de directe hulp grenzen stellen via geografische en sectorale concentratie, moeten we dat dan ook niet doen voor de indirecte samenwerking of voor de thema's zelfs naar de multilaterale gaan? Ik had daar graag uw advies over gehad. Stel dat de wet in die richting zou gaan – ik ben heel voorzichtig, want we hebben daar nog geen uitsluitel of consensus over –, zou dat dan voor jullie een goede of een slechte zaak zijn? Graag uw advies daarover.

01.07 Bogdan Vandenberghe: Zal ik daarmee beginnen?

De **voorzitter**: Als de collega's daar geen bezwaar tegen hebben?

01.08 Bogdan Vandenberghe: Mevrouw de voorzitter, dat is een moeilijke en complexe vraag waarop ik niet onmiddellijk een pasklaar antwoord heb.

Het is voor de ngo's alleszins onmogelijk om dezelfde concentratielijst te hebben qua sectoren als qua landen dan de bilaterale samenwerking. Er zijn daarvoor verschillende redenen. Een belangrijke reden is dat heel wat ngo's in internationaal verband werken. Ofwel zijn ze lid van een internationale familie ofwel kijken ze in het land waar ze werken naar samenwerking en is de vraag hoe relevant de Belgische concentratie dan is.

01.08 Bogdan Vandenberghe: Il s'agit-là d'une question complexe, à laquelle je ne puis apporter de réponse toute faite. Pour les ONG, il est en tout état de cause possible de se référer à la même liste de concentration de secteurs et de pays que la coopération bilatérale et ce, en raison du fait que les ONG travaillent dans un contexte international. Soit elles

Ik zit hier namens de koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging. Ik weet dat heel wat van onze leden internationaal werken en om die reden ermee problemen zouden hebben omdat zij hun beleid veel meer afstemmen op hun internationale werking dan enkel en alleen op de Belgische. Dat is een reden.

Een tweede reden heb ik vermeld in mijn uiteenzetting, is dat er een groot verschil is tussen de werking van ngo's en de staten. De staten hebben duidelijk de bedoeling om de staten in het zuiden te versterken en kiezen heel duidelijk om samen te werken met een beperkt aantal staten. Ik denk dat dit ook geldt voor elke aparte ngo. Ik neem het voorbeeld van 11.11.11 dat ook maar in negen landen aanwezig is. We kunnen het immers niet aan om in vijftien landen te werken.

Die keuze wordt door de ngo's op verschillende manieren bepaald, enerzijds, door de internationale werking waarover ik het al had en, anderzijds, omdat men verantwoording moet afleggen aan de schenkers, de vrijwilligers, kortom aan het draagvlak.

De ngo's moeten dus op een andere manier verantwoording afleggen. Ik denk wel dat elke ngo an sich moet concentreren. Ik denk niet dat het wijs zou zijn om op dezelfde lijst te concentreren als de Belgische overheid.

Ik weet dat dit geen klaar en duidelijk antwoord is, maar zover zitten we momenteel nog maar binnen de sector met die oefening.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw antwoord en laat u nu in de goede handen van collega Dubié.

Voorzitter: José Dubié.

Président: José Dubié.

01.09 Bogdan Vandenberghe: Mijnheer de voorzitter, wat de budgettaire hulp betreft, als dat de beste hulplijn is, moeten de ngo's niet klagen dat dit ten koste gaat van hun eigen middelen. Dat zou flauw zijn. Wij hebben altijd gepleit voor de beste hulp op de beste plaats. De vraag is alleen of dat zo is. Is budgethulp het meest efficiënte middel? Daarover zijn er op zijn zachtst gezegd verschillende meningen.

11.11.11 heeft altijd het principe van budgethulp gesteund omdat we menen dat dit het eigenaarschap in de Zuiderse landen verstevigt. De vraag is alleen of dit in elke context kan.

Ik denk dat budgetsteun een goede modaliteit is van hulp geven in die landen waar er een sterke overheid is, waar het budget goed kan worden beheerd en waar er tussen donor en ontvanger ook een vorm van gelijkwaardigheid is in het opvolgen van dat budget. Ik stel wel meer vragen bij de modaliteit van budgetsteun in fragiele staten, Congo, Rwanda, Burundi...

sont membre d'une famille internationale, soit elles cherchent à établir des liens de coopération au sein du pays où elles sont actives. Dans ce cas, la question se pose de savoir quelle est la pertinence de la concentration belge. Il existe d'importantes différences entre le fonctionnement des ONG et celui des états. Ceux-ci ont clairement pour but de renforcer les pays du Sud et optent manifestement en faveur d'une coopération avec un nombre limité de pays. Ce dernier point vaut également pour chaque ONG séparément. Les ONG déterminent leur choix de différentes manières, qui peuvent être une question de fonctionnement international mais aussi d'adhésion. Chaque ONG doit concentrer ses activités, mais il ne serait pas sage de se concentrer sur la même liste de pays que les autorités belges.

01.09 Bogdan Vandenberghe: Si l'aide budgétaire doit être la meilleure filière, les ONG ne peuvent se plaindre que cela soit au détriment de leurs propres moyens. Nous avons toujours plaidé en faveur de l'aide la meilleure à l'endroit le plus adéquat. La question se pose toutefois de savoir si l'aide budgétaire constitue le moyen le plus efficace. A ce sujet, les opinions divergent. 11.11.11 a toujours appuyé le principe de l'aide budgétaire parce que nous estimons qu'il consolide la propriété dans les pays du Sud. Il s'agit cependant de savoir si une telle aide est possible dans chaque contexte. L'aide budgétaire constitue un moyen adéquat d'octroyer une aide dans les pays dotés d'un pouvoir fort, où le budget est correctement géré et

où il existe également une forme d'équivalence entre bailleur de fonds et bénéficiaire en ce qui concerne le suivi de ce budget. Je m'interroge davantage à propos de l'aide budgétaire dans des pays fragiles.

De **voorzitter**: Dat zijn in het algemeen de armste staten.

01.08 Le président: Il s'agit généralement aussi des pays les plus pauvres.

01.10 Bogdan Vandenberghe: In het algemeen zijn dat de armste landen. Hebben zij de capaciteit om dit goed te managen? Ik denk dat we daar met experimenten moeten werken. We moeten met een klein stukje proberen. Daar volop inzetten is een gemakkelijke manier om het geld te verzetten, maar ik denk niet dat het altijd de meest efficiënte manier is om middelen in te zetten. In die armere staten kan er beter alleen nog maar worden geëxperimenteerd, daarna grondig evalueren of die budgetten effectief hebben gewerkt, of het effectief het apparaat heeft verstevigd en dan eventueel geleidelijk aan uitbreiden. Als dat dan ten koste gaat van ngo, dan zij het zo. We moeten daar echter ook niet te extreem in worden. Onmiddellijk in de allerarmste landen volop budgetsteun geven, lijkt me een gevaarlijke evolutie.

01.10 Bogdan Vandenberghe: Je crois que nous devons procéder à des expériences.

De motivatie van de minister om verder te concentreren is volgens mij om toch een zekere rol van betekenis te spelen als donor. Ik heb in mijn uiteenzetting van concentratie gezegd dat je eigenlijk voor de keuze staat om radicaal in te stappen in een internationale strategie en dan uw concentratie zowel geografisch als sectoraal af te laten hangen van alle andere en dus enkel nog de kwaliteit op te volgen. Het is duidelijk dat de minister heeft gekozen om toch een kleine donor te blijven en dan een specificiteit te zoeken en een zeker gewicht te hebben in die landen. Dat is op zich een te verdedigen keuze. Dan denk ik wel dat je misschien wat kan reduceren in het aantal landen. Als we zien dat we in een aantal landen nog maar een heel kleine vertegenwoordiging van het globale hulpbudget hebben, is het misschien verstandig om iets meer hulp te geven in een kleiner aantal landen.

Selon moi, il faut éviter d'octroyer directement un soutien budgétaire massif aux pays les plus pauvres. Concernant notre rôle en tant que pays donateur, nous pouvons choisir entre l'engagement délibéré dans une stratégie internationale ou un rôle de petit donateur, ce qui a été le choix du ministre et qui nous permet de peser un peu plus dans un petit nombre de pays. Cependant, il convient de définir correctement, lors d'un débat à la Chambre, les critères à prendre en considération pour retenir certains pays. Il peut s'agir d'un savoir-faire particulier, d'un lien historique avec un pays ou d'éléments faisant en sorte que la présence belge y présente une valeur ajoutée. De plus, cette présence doit s'inscrire dans le cadre du développement durable par le biais de la lutte contre la pauvreté. L'Afghanistan, par exemple, n'entrerait pas en ligne de compte en fonction de pareils critères. Toutefois, il y a d'autres raisons de choisir ce pays.

De cruciale vraag is dan: in welke landen? Dat is niet zo evident. In de wet hebben we onvoldoende instrumenten om daarover te praten. Momenteel zijn er een aantal criteria, maar daar voldoen heel veel landen aan en er is nood aan een debat in het parlement om die criteria fijn te stellen. Er moet alleszins een zekere relevantie zijn voor de Belgische aanwezigheid: ofwel hebben we daar stevige expertise rond, ofwel hebben we er een historische band mee. Er moet duidelijk een meerwaarde zijn van de Belgische aanwezigheid. Dat lijken mij belangrijke criteria om die concentratie te doen. Het moet ook passen binnen de doelstelling van de wet Internationale Samenwerking, namelijk duurzame ontwikkeling door middel van armoedebestrijding. Sommige van de landen die worden geopperd, bijvoorbeeld Afghanistan, voldoen niet aan die criteria.

Ik meen dat er andere motieven zijn om Afghanistan te kiezen. Die zijn misschien ook legitiem, maar dat is volgens mij niet duurzame ontwikkeling door armoedebestrijding.

De **voorzitter**: (...) betreffende Algerije. Wat denkt u daarover?

01.11 Bogdan Vandenberghe: Dat is een moeilijke vraag. Ik heb geen standpunt van de sector. Ik kan u mijn persoonlijke mening wel geven, maar de sector is momenteel aan het nadenken over wat wij moeten doen met middeninkomenslanden, want de vraag is breder dan Algerije. Het gaat ook over de vraag of wij in Brazilië moeten blijven.

01.11 Bogdan Vandenberghe: Il s'agit d'une question difficile étant donné que le secteur réfléchit pour l'instant à ce qu'il convient de faire dans les pays dont les revenus sont moyens, notamment l'Algérie dont je ne connais d'ailleurs pas assez la situation, mais aussi le Brésil.

De **voorzitter**: Brazilië staat niet op onze lijst.

Le **président**: Le Brésil ne figure pas sur la liste.

01.12 Bogdan Vandenberghe: Nee, maar moeten wij onze samenwerking met middeninkomenslanden, zoals Peru, overeind houden of niet? Dat is niet zo'n gemakkelijk debat. Daarom leggen wij de vragen hier, in de hoorzitting en willen wij verder mee nadenken over mogelijke oplossingen.

Mijn persoonlijk voorstel is niet alleen de minst ontwikkelde landen te nemen. Het is belangrijk om ook een aantal landen te nemen die al in een proces van ontwikkeling zitten. Bijvoorbeeld om volop de modaliteit van budgetsteun voort te zetten. Het is echter ook belangrijk om te kijken wat de succesfactoren zijn geweest voor ontwikkeling in een land. Ik meen dat het belangrijk is om een aantal van die landen in de portefeuille te hebben, om dat te gebruiken als kennis in de minder ontwikkelde landen.

Ik moet mij excuseren, maar over Algerije zelf weet ik te weinig om te zeggen het er wel of niet bij te houden. Ik neig eerder naar niet, maar ik ken er te weinig van.

01.13 Jacques Debatty: Monsieur le président, je vais compléter les réponses de mon collègue concernant les différents points.

D'abord, au niveau de l'Union européenne, l'évolution veut que l'on privilégie l'aide budgétaire, mais aussi de considérer les relations avec les ONG sous l'angle de la sous-traitance, ce qui laisse très peu de place à l'apport propre aux organisations non gouvernementales. Ce genre d'évolution va à l'encontre de la spécificité des ONG.

Par ailleurs, comme cela a été dit durant cette audition, les ONG ont pour mission principale de soutenir des partenaires qui sont à leur niveau dans les pays du Sud et de contribuer ainsi à construire une société civile qui puisse être en dialogue avec leurs autorités publiques.

Je ne sais pas si l'orientation qui serait suivie au niveau de l'Union européenne permettrait de mener cette même politique de construction et de soutien à des interlocuteurs dans le Sud.

Quand je vois qu'un des projets qui a été soutenu par le CNCD dans le cadre de l'opération 11.11.11 et qui visait le soutien à une coordination d'ONG congolaises pour mettre en place le forum social congolais qui, lui-même, est un processus d'appropriation du débat

01.12 Bogdan Vandenberghe: Non mais nous devons quand même examiner si nous devons maintenir notre collaboration avec ce type de pays. Tel est l'enjeu du débat que nous devons mener. J'estime que l'on ne peut pas se concentrer exclusivement sur les pays les moins développés mais aussi sur les pays en voie de développement. L'aide budgétaire peut ainsi être pleinement maintenue et les facteurs de succès dans de tels pays peuvent par ailleurs être analysés et ces connaissances peuvent être utilisées en faveur des pays moins développés.

01.13 Jacques Debatty: Binnen de Europese Unie gaat de voorkeur steeds meer uit naar begrotingshulp en worden de betrekkingen met de ngo's steeds meer vanuit het oogpunt van de onderaanneming beschouwd. Die evolutie staat haaks op de specificiteit van de ngo's. Hun voornaamste taak bestaat erin partners in het Zuiden te ondersteunen en in samenspraak met hun overheid een civiele maatschappij uit te bouwen.

Ik pleit ervoor dat de ngo's een specifieke rol zouden spelen in de ontwikkelingssamenwerking, teneinde de coöperatieven en het verenigingsleven in het kader van een evenwichtig partnerschap te ondersteunen. De minister heeft tevens

sur la politique au développement, je ne sais pas comment ce type d'initiative, finalement très peu coûteux, et relativement "micro" trouverait sa place dans ces grandes lignes de la politique européenne.

Je plaide donc, pour ma part, en faveur d'un rôle spécifique des ONG dans la coopération au développement pour soutenir les coopératives et les mouvements associatifs et donc les ONG du Sud, dans le cadre d'un partenariat équilibré.

Au niveau de la concentration, le ministre a annoncé sa volonté de réduire le nombre de pays qui seraient pris en compte.

Notre secrétaire général a répondu qu'il était prêt à en discuter. Mais en même temps, nous avons senti une certaine réserve de la part des ONG qui sont membres de la coupole pour les raisons que M. Vandenberghe a citées, notamment les structures internationales d'un certain nombre d'ONG qui sont membres des deux coupoles et qui sont d'ailleurs souvent les mêmes au Nord et au Sud.

C'est donc un sujet de débat, matière sur laquelle "notre religion n'est pas encore faite", si je puis dire, et au sujet de laquelle les discussions sont en cours en interne.

Une question sur la régionalisation a également été posée.

En ce qui nous concerne, la concertation Nord-Sud entre 11.11.11 et le CNCD-11.11.11 fonctionne bien. Nous menons les campagnes ensemble. Nous les concevons ensemble. Et en ce qui concerne les objectifs, il y a très peu de contradictions, pour ne pas dire qu'il n'y en a pas.

Il faut aussi tenir compte des compétences des Régions et des Communautés qui sont compétentes pour développer leurs propres politiques et dynamiques.

aangekondigd dat hij het aantal betrokken landen wil verminderen. Onze secretaris-generaal is bereid dat te bespreken maar we hebben enige terughoudendheid vastgesteld bij de ngo's die lid zijn van de koepel, en wel om de redenen die de heer Vandenberghe heeft vermeld. Het overleg tussen 11.11.11 en het CNCD verloopt vlot. We bedenken en voeren samen campagnes.

Over de doelstellingen is er erg weinig tegenspraak.

Men moet ook rekening houden met de Gemeenschappen en de Gewesten, die ter zake een eigen beleid mogen uitstippelen.

Binnen de Europese Unie gaat de voorkeur steeds meer uit naar begrotingshulp en worden de betrekkingen met de ngo's steeds meer vanuit het oogpunt van de onderaanneming beschouwd. Die evolutie staat haaks op de specificiteit van de ngo's. Hun voornaamste taak bestaat erin partners in het Zuiden te ondersteunen en in samenspraak met hun overheid een civiele maatschappij uit te bouwen.

Ik pleit ervoor dat de ngo's een specifieke rol zouden spelen in de ontwikkelingssamenwerking, teneinde de coöperatieven en het verenigingsleven in het kader van een evenwichtig partnerschap te ondersteunen.

De minister heeft tevens aangekondigd dat hij het aantal betrokken landen wil verminderen. Onze secretaris-generaal is bereid dat te bespreken maar we hebben enige terughoudendheid vastgesteld bij de ngo's die lid zijn van de koepel, en wel om de redenen die de heer Vandenberghe heeft vermeld. Het overleg tussen 11.11.11 en het CNCD verloopt vlot. We bedenken en voeren samen campagnes.

Over de doelstellingen is er erg weinig tegenspraak.

Men moet ook rekening houden met de Gemeenschappen en de Gewesten, die ter zake een eigen beleid mogen uitstippelen.

Le **président**: Aucun de vous deux n'est donc partisan de la défédéralisation de la coopération au développement?

De **voorzitter**: Bent u voorstander van het defederaliseren van de Ontwikkelingssamenwerking?

01.14 Jacques Debatty: En ce qui concerne le CNCD, nous avons mis l'accent notamment dans le mémorandum que nous avons adressé au gouvernement l'an passé sur la qualité de la coopération, sans nous prononcer ni dans un sens, ni dans l'autre sur la fédéralisation ou défédéralisation de la coopération.

01.14 Jacques Debatty: Het CNCD heeft hier geen standpunt over ingenomen maar dringt aan op kwaliteitsprocessen op alle betrokken beleidsniveaus.

Il n'y a donc pas de prise de position en la matière mais bien une insistance sur la qualité des processus à tous les niveaux de pouvoir qui sont concernés.

01.15 Bogdan Vandenberghe: Over de regionalisering is ons standpunt het volgende. We zijn tegen de splitsing van ontwikkelingssamenwerking. Als er toch ontwikkelingssamenwerking komt op de andere niveaus, moet ze, ons inziens, kwalitatief goed lopen en moet er overleg zijn tussen de verschillende niveaus. Dat is ook altijd het standpunt van de koepel geweest. In het raam van de verklaring van Parijs en in het raam van de verdere harmonisering denken we dat er echt werk moet worden gemaakt van een betere afstemming van die twee niveaus. Momenteel zijn natuurlijk de niveaus op regionaal niveau niet zo heel groot. Als er ambities zouden bestaan op die niveaus om ze groter te maken, wordt de nood om af te stemmen natuurlijk nog veel groter.

01.15 Bogdan Vandenberghe: Nous avons toujours été opposés à une scission de la coopération au développement, mais si cette matière devait malgré tout être traitée à des niveaux différents, une concertation adéquate serait nécessaire. Bien évidemment, plus ces niveaux gagneraient en importance, plus une harmonisation réciproque serait s'imposerait.

Over goed bestuur dan. Dat was ook een vraag: goed bestuur als voorwaarde.

L'octroi d'une aide budgétaire est certes subordonné à la condition d'une bonne administration mais reste encore la question de savoir ce qu'implique précisément la notion de bonne administration. Au niveau international, il n'existe aucun véritable consensus à ce sujet. La Banque mondiale en donne bien une définition mais une définition très technique.

Uiteraard! Dat zeggen wij al heel lang. Dat is belangrijk en als je 't hebt over budgetten, dan moet er ook goed worden bestuurd, dat spreekt voor zich. De vraag, en dat is ook weer een moeilijke, is: wat is goed bestuur? Daar zijn verschillende definities. De Wereldbank heeft een definitie waarmee je zou kunnen zeggen dat ook het privatiseren van de watersector goed bestuur is. Dat is alleszins onze definitie van goed bestuur niet. Het is wel belangrijk om daar een beetje een afgesproken visie over te hebben en die is er momenteel op internationaal niveau niet, buiten die van de Wereldbank, maar die is zeer technisch.

01.16 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): U zegt: goed bestuur is wel degelijk voor ons een voorwaarde, dus meer dan gewoon een doelstelling?

01.16 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Pour 11.11.11, une bonne administration est donc plutôt une condition qu'un but?

01.17 Bogdan Vandenberghe: Ik licht het even toe. Hoe gaan wij met onze eigen partners om, de mensen in het zuiden die wij financieren. Voor de projecten die we daar doen, vragen we toch dat

01.17 Bogdan Vandenberghe: Nous exigeons des partenaires que nous finançons qu'ils mettent

zij die op een degelijke manier beheren. Dat is goed bestuur. Het betekent dat zij de middelen op een juiste manier omzetten en daar correct over rapporteren. Dat is onze vraag van goed bestuur. Natuurlijk betekent dat niet dat wij aan onze partners opdragen wat zij moeten doen. Dat is een heel ander punt. Wij willen dat zij het roer in handen houden over de projecten die zij uitvoeren in het belang van de mensen die zij vertegenwoordigen.

Volgens mij valt er een parallel te trekken met het niveau van de staten.

Goed bestuur betekent namelijk dat de middelen die men krijgt, ordentelijk worden berekend en op een ordentelijke manier worden ingezet, dat ze niet naar corruptie gaan. Dat betekent echter niet voorwaarden opleggen, of politieke voorwaarden opleggen, inzake de richting waarheen men met een land naartoe moet. Dat is volgens mij heel belangrijk. Vandaar ook onze bezwaren bij de definities die de Wereldbank formuleert.

De **voorzitter**: Geen vragen meer? (Nee)

In dat geval dank ik u voor uw bijdrage. Je vous remercie pour vos contributions.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.11 uur.

La réunion publique de commission est levée à 15.11 heures.

en place une bonne gestion des projets. Pour nous, une bonne administration, c'est une bonne utilisation des moyens et un rapport correct sur cette utilisation.

Les moyens perçus doivent donc être utilisés correctement et ne peuvent se perdre dans les méandres de la corruption. Mais d'autre part, nous ne voulons certainement pas dicter la conduite à suivre à nos partenaires.